

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttóri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A Széll-kormány és Ausztria.

A mult hét politikai eseményeinek az a legkiemelkedőbb és kétségen kívül legjellegzetesebb mozzanata, hogy elértünk a Széll-kormány mézes heteinek a végéhez.

A közgazdasági kiegyezésnek nagy nehézségekkel, sőt a függetlenségi párt részéről némi elvi áldozatokkal tető alá hozott művét újból megtámadta az évek óta tartó osztrák válság legujabb fejleménye: a Clary-miniszterium kormányra jutása és halomra döntéssel fenyegeti az e téren elért összes eredményeket.

Az osztrák politikai áruháznak az új gazda statutiójánál végbement leltározásánál ugyanis konstatáltatott, hogy a fogyasztási adók átutalásának elrendelése még mindig a régi czég egészében fennálló passzívái között szerepel, mert erre nézve Thun kormánya elfelejtette a 14. §. alapján való rendelkezést.

Már pedig tudjuk, hogy Magyarország főleg a fogyasztási adók átutalásával nyújtott előnyöktől mondott le a gazdasági önállóság öt kéts gtellenül illető jogának gyakorlati érvényesítéséről. És most kiderül, hogy Magyarország részben tett intézkedésének az osztrákok részéről megfelelő viszonyosági intézkedés nem tétel. Nem tétel pedig a Clary-kormány bevallása szerint azért, mert az osztrák irányadó törökben még mindig nem mondták annak a reménynek megvalósításáról, hogy a fogyasztási adózás eddig illetéktelenül élvezett előnyeinek elvonásáért aguknak a quóta megállapításánál „junctim” recompensatiót szerezzenek.

Ezt a felfogást a magyar politikai világnak idején és feltétlenül vissza kell a lasitania. A Széll-kabinet eddig elért a erei mind semmire redukálódnak, ha szaj jogos, törvényes és igazságos magyar áspontnak e téren nem tud érvényt érezni. Azért mondtuk soraink betetésében, hogy a Széll-kormány mése hetei véget értek.

Az osztrák események külföldben szempontról is érdekes perspektívu nyújtanak. Különösen megfigyelend azok részéről, a kik a közösügyes viszonyban Magyarország jövője biztosításában olyan nélkülözhetlen befolyást tulajdonítanak, a kik azt állítják, hogy az 1867-ben statult közösügyes rend Magyarország részére mérhetetlen előnyöket nyújt Ausztria felett! Nös hát mindezek nézzenek Ausztria felé.

Nézzék, hogy a vizsgálódásaiban már-már bomladozó Ausztriában hogy előtt egyszerre a vizsgálódás szelleme, a mint a háborúság folytatása azt az oshetőséget helyezte előtérbe, hogy a közös-ügyes rendszer elviselhetetlen sebet kap. Két éven keresztül megszűnés nélkül csapkodtak Ausztria amugy is látszólagos egységének rozoga épületét a fajszenvédelmek ellentétének szilaj hullámai. Am egyszer csak beállt annak lehetősége, hogy a háborgó hullámszáz léket út a közösügyes viszonyon is, mert gyakorlati képtelenséggé deválálja a delegationalis intézményt.

És ime . . . Az osztrák vihar egyszerre elcsendesült. Tért engedett annak a józan megfontolásnak, hogy a közösügyes viszony megbontásával Ausztria helyrehozhatatlanul mindent veszít. És ez a megfontolás megállította útjában a „furor teutonicus” vad rohamát és megengesztelte a kettős farkával vadul csapkodó cseh oroszánny.

Azok a vad indulatok, a melyek előtt semmi sem látszott szentnek, érintetlennek, egyszerre lágy harmoniába olvadtak fel, a mint előttük állt annak lehetősége, hogy a delegatiók megvalaszításának kilátásba helyezett megtagadásával romba dől a közösügyes rendszer maga is.

És azért ez a rendszer mégis a magyar érdekek védelmére contemplatott volna? Azért mégis ez volna

az a szilárd alap, a melyen Magyarország biztos révpártba segítheti az ő önálló állami consistenciájára összes postulatumait? Nös hát az osztrák vihar hirtelen elcsendesülése felnyithatja az effajta okoskodástól elhályogdosott magyar politikai világ szeméit. Lehetetlen az, hogy a közös ügyes rendszer Ausztria felett nekünk biztosítana előnyöket, mikor Ausztriába olyan nagy az esengés annak háborítatlan fennmaradása miatt!!

De azért a közös hadügyi költségvetés újból alkalmat fog adni a politikai opportunizmus kizárólagos bölcseinek annak hangoztatására, hogy Magyarországnak még áldozatok árán is fenn kell tartania az 1867-ben inaugurált közjogi rendet. Államéletünk minden téren óriási a pótolni, a helyrehozni való. A pauperizmus olomsulya alatt roskadozó társadalom minduntalan segítségért kopogtat az állam ajtaján. Az anyagi kimerültség szomorú jelenségeivel találkozunk minden vonalon és azért mégis el kell készülnie lennünk arra, hogy újabb anyagi áldozattal fizessük meg a nagyhatalmi állás üres dicsőségét és abban azt a feladást, hogy államéletünk legjelentékenyebb attributumai nem jutathatjuk kifejezésre a nemzeti jellegét!

Vajjon nem örültség-e ez? Vajjon józan dolog-e az, hogy felemeljük a katonatiszti fizetéseket, a mikor tisztviselőink igényeinek kielégítésére nem gondolhatunk?!

Vajjon van-e reális értékük Lukács pénzügyminiszter finansialis eredményeinek, mikor ezek csak újabb követelésekre ösztökélik a telhetetlen hadügyi Molochot?!

Ideje volna, ha a nemzet saját józan esze megadná már egyszer e kérdésekre a feleletet és nem tőrne, hogy a loyaltás és az opportunizmus álokoskodása feleljen helyette.

Dr.

Politikai hir.

Néppárt Erdélyben.

A néppárt hivatalos lapjában azt olvassuk, hogy a párt u. n. központi vezetősége Erdélyben is actiót kezd s több képviselő részvételével e hó 24-én népgyűlést tart a Székely földön, a kézdii kerület egyik községében. Kapcsolatban ezzel a híradással az „E-s” hosszabbban foglalkozik a néppárt legujabb actiójával és a végén felhívást intéz Ugron Gáborhoz, hogy akadályozza meg a szervezkedést. A néppárt mozgalmával ezuttal nem foglalkozunk érdemlegesen, mert ezt külön alkalomra tartjuk fenn, hanem az „E-s” felhívásához, melyet Ugronhoz intéz, van egy néhány szavunk. Arra, hogy Ugron Gábor elveszítse a nyumbust, a melylyel a függetlenségi eszme ügyének szolgálatokat tehet, senki sem tett többet az utóbbi időkben, mint az „E-s”. Gyanúsította törekvéseit, gnyolta actióit, elidegeníteni igyekezett tőle minden függetlenségit. És most, mikor talán mert épen a támadások révén a néppárt elérkeztnek látta az időt arra, hogy az Ugron Gábor elkedvetlenítésére irányzott e manőverek eredményében a szabaddá vált területet elfoglalja, előáll az „E-s” és tevékenységre ösztönzi azt a Ugron Gábort, kinek disereditálására korábban minden lehetőséget elkötött. De hát miért nem fordul Eötvös Károlyhoz az ösztönzéssel? Avagy a „vajda” politikai actiói kiszorultak az abbaszai pikkolozással és a Dreyfus-ügynek új szempontokból való megvilágításával, nó meg az „E-s”-beli handaban dázással!! Pedig vagyunk egyesek, a kik szeretnének látni tőle már egyebet is. Nevezetesen pedig elvárnók is az „E-s”-től is egy kicsivel több czéltudatosságot és következetességet. (v.)

A házszabályok revíziója.

A házszabályok revíziója tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság Szilágyi Dezső elnöklésével tartott tegnapi ülésében, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök volt jelen, folytatta a házszabályoknak s a kuriai bíráskodási törvénynek összeegyeztetésére vonatkozó előadói tervezet tárgyalását.

A tervezet szerint a kérvénnyel megátamodott választásokra vonatkozó eljárásról a házszabályokba új czim veendő fel, melynek tartalmát ezekben állapította meg a bizottság:

Oly esetben, midőn a Curia valamely érvénytelenségi ok felett a bíráskodást hatáskörébe nem tartozónak mondta ki, ez bejelentetik a háznak. A házban való bejelentés napját követő tizenöt nap alatt a kérvényben foglalt érvénytelenségi okot panasz alakjában a ház előtt érvényesíthetik a választók. A ház bíráló bizottsága ily esetben az illető érvénytelenségi ok feletti bíráskodást azon oknál fogva, hogy hatásköréhez nem tartozik, nem utasíthatja vissza. A mennyiben a Curia az előtte lefolyt érvénytelenítési eljárásban valamely tény bebizonyított voltát ítéllettel megállapította, az ily megállapítás a bíráló bizottság előtti eljárásban ellenbizonyítás kizárásával az ítéletnél bebizonyítotttnak veendő.

Ha a curia ítéletében a választást érvénytelennek mondta ki, az ítélet bejelentendő s erről a bíráló-bizottság, melynél panasz vagy kifogás folytán az illető választásiügyre nézve még eljárás van függőben, értesítendő. Oly esetben, midőn a kuria vesztegetés vagy etetés-itatás okából mondta ki érvénytelennek a választást, az új választás elrendelése előtt az iratok bizottsághoz tételnek át, a mely 3 nap alatt jelentést, illetőleg indítványt tesz az iránt, vajjon megindítandó e a kerület képviselő küldési jogának felfüggesztése iránti eljárás. Ha a Curia ítéletében megállapította, hogy nem a képviselő, hanem más jelölt nyerte el az érvényes szavazatok általános többségét, vagy azt, hogy a törvény szerint más jelöltet kellett volna megválasztott képviselőnek kijelenteni: ezt a jelöltet a panasz beadhatására 15 nap fentartásával ideiglenesen igazolt képviselőnek jelenti ki a ház. 15 nap letele után, ha panasz nem adatott be, az illető végleg igazolt képviselőnek mondatik ki. Egyuttal elrendeli a ház, hogy az igazolási határozat a választási jegyzőkönyvnek két hatósági példányára, valamint a Curia ítéletének hiteles kiadványára rávezetessék. Az igazolási határozattal ellátott curiai ítélet hiteles kiadványa az igazolt képviselőnek kézbesítendő.

Végül további ily czimben ekként szabályozta a bizottság a választókerület képviselőküldési jogának felfüggesztése tárgyában követendő eljárást:

Azon esetben, ha akár a Curia ítélete, akár a bíráló bizottság jelentése folytán a képviselőháznak tudomására jutott, hogy valamely érvénytelennek kimondott választás alkalmával a választókerületben nagymérvű vesztegetés, vagy etetés-itatás gyakoroltatott: a ház előtke áttesszi az iratokat véleményes jelentéssel elcséjából az állandó igazoló bizottsághoz. A bizottság jelentése alapján vizsgálat elrendelése fölött a képviselőház az előadónak és a netalán kisebbségi véleménynek s legfeljebb négy szónoknak meghallgatása után szavazással dönt.

E vizsgálat teljesítésére a képviselőház 3 tagu bizottságot küld ki, mely bizottság saját kebeléből elnököt és jegyzőt választ. A bizottság megalakulása után 8 nap alatt a vizsgálatot megindítani tartozik.

A kiküldött bizottság tagjai a házszabályok 81. §-ában megszabott esküt teszik le. A bizottsági tagok utiköltsége és 15 frtnyi napidíja a képviselőház pénztárából fedeztetik. A vizsgálat 8 nap alatt megkezdendő s lehetőleg megszakiatás nélkül folytatandó. Ha a vizsgálat 30 nap alatt nem volna befejezhető, erről az akadályok megjelölésével a háznak minden hónapban jelentés teendő.

A befejezett vizsgálatról szóló iratok jelentés kapcsán a ház elnökének nyújtandók be, a ki a bíráló bizottságok összes tagjai közül sorshuzás útján kijelölendő nyolcz taggal külön bizottsággá alakul.

A bizottságban határozat hozatalra az elnökön kívül 6 tag jelenléte szükséges. A jelenlevők általános többsége határoz. Az elnök csak a szavazatok egyenlő megoszlása esetén szavaz.

A tárgyalás a vizsgálatra kiküldött bi-

zottság jelentésének felolvasásával kezdődik. Azután előterjeszti az előadó a vizsgálat során kiderített tény állást s az arra vonatkozó bizonyítékokat, végül javaslatot tesz a választó kerület képviselő küldési jogának felfüggesztése, vagy fentartása iránt.

Egyebekben ugy a tanácskozássra, mint a határozat hozatalára nézve e bizottság a bíráló bizottságokra vonatkozó szabályok szerint jár el. A véleményes jelentésben megokolt indítvány teendő az illető választókerület képviselőküldési jogának a folyó országgyűlés tartamára való felfüggesztése vagy fentartása iránt. A képviselőház a véleményes jelentés felolvasására a bizottsági előadónak s a netáni kisebbségi vélemény előadójának meghallgatása után, minden további vita kizárásával, szavazással határoz az indítvány felett. Érvényes határozat hozatalára a képviselőház igazolt tagjai általános többségének jelenléte (a horvát-szlavon képviselőket nem számítva) szükséges.

A képviselőház határozata a hivatalos lapban közzéteendő s a választókerület minden községeiben kifüggesztendő s harmincz napig kifüggesztve hagyandó.

Az esetre, ha a képviselőház a választókerület képviselő küldési jogának fenttartását határozta el, a ház elnöke azonnal intézkedik az új választás elrendelése iránt.

Ezzel a bizottság befejezven érdemleges tanácskozást, felkérte elnökét, hogy mihelyt a szövegező bizottság elkészül munkálatával, a szöveg végleges megállapítására ülést hívjon össze.

Uj bírói és ügyészi állások.

Az igazságügyminiszter költségvetése.

Az igazságügyminiszter most tette közzé jövő évi költségvetésének indoklását, mely megmagyarázza annak a tekintélyes, közel három millió koronát kitevő többletnek a hovaforrását, mely összeggel az idei költségvetés a tavalyit felülmulja.

Az előirányzott három milliónyi többlet legnagyobb részét az új bünvádi perrendtartás életbeléptetésével járó költségek emésztik fel. Nevezetesen: a koronaügyészség szervezése 58,310 korona, az új főügyészségek létesítése 381,966 korona, az ügyészségek költségei pedig 1,186,330 korona tulkiadást vesznek igénybe, ezen felül a törvényszékek és járásbíróságok 936,325 koronás tulkiadása is nagyobbára a büntügyi reformnak tudható be.

A főügyészségek szaporítását is szükségessé tette az új rend. Annál a hat táblánál ugyanis, a hol eddig nem volt főügyészség, most kell azokat szervezni. E szerint főügyészségeket kapnak: Győr, M.-Vásárhely, N.-Várad, Pécs, Pozsony és Temesvár. A hat új főügyész tíz- és nyolcz ezer korona évi fizetést és 1400—1200 korona lakpénzt kap. Hét főügyészi helyettesi állás is létesül, 6000—5000 korona fizetéssel. A büntügyi reform ezenfelül a tábláknál megteremtí a közvédői intézményt.

A közvédők tiszteletdíjaira 10,702 koronát előirányoz az igazságügyminiszter. A főügyészségnél kézikönyvtár létesítenek és hater koronát fordítanak jogi könyvek beszerzésére.

Az ügyészségek több kiadását első sorban megviven új alügyészi állás létesítése, azután a dologi kiadásoknak 759,250 koronával való szaporodása okozza, a mi mind az új bünvádi eljárás életbeléptetésének a következménye.

Ami a törvényszékeknél és járásbíróságoknál a büntügyi reform által igényelt változásokat illeti, itt mindenek előtt husz uj bírói és husz albírói és hetven aljegyzői, továbbá öt telekkönyvvezetői, husz írói és huszonkilenc szolgai állás létesítése öltik szemünkbe.

Az illavai és szamosújvári fegyházaknál egy-egy gondnok állást létesítenek és két fejtényezeti orvos díjazása is 1050 koronával szerepel a költségvetésben. Nyolczvan egy főjegyző, illetve börtönőrmester fizetés-emelése 72,900 koronába kerül. A lipótvári fejtényezési és a szegedi börtönnél 6—6 uj őri állás létesítenek. Az előbbi 187 uj magánzárnka benépesítése teszi szükségessé, az utóbbit a vizsgálati foglyok számának szaporodása.

A mi a beruházásokat illeti, itt első sorban a győri tábla épületének 160 ezer koronás részletköltségét említhetjük. A törvényszéki és járásbíróági épületek költségei 600 ezer koronát fognak kitenni. Baja, Buziás, Dunaföldvár, Esztergom, Hódmezővásárhely, Huszt, Kisujszállás, Nagybánya, Segesvár, Szamosújvár, Szilágycsah, Szilágyssomlyó, Topánfalva, Nyíregyháza és Veszprém, kap ebből mindenkeltől uj járásbíróági épületeket, illetve a meglévők kiéppíttetnek. Eze-

ken kívül tárgyalás alatt állanak: Bethlenben a járásbíróági épület kibővítése, Csáktornay új járásbíróági épület emelése, Fogarason a járásbíróági épület kibővítése, Lippán új járásbíróági épület emelése, Nemesstón a járásbíróági épület megvétele, Nagy-Kátán új járásbíróági épület emelése, Temes-Kubinban a járásbíróági épület kibővítése, Veszprém új járásbíróági épület emelése és Zsibón telekvétel és új járásbíróági épület emelése.

Törvénykezési palotákat kapnak a közel jövőben: Kolozsvár, Újvidék és Brassó.

Ezekben kívül a következő városok kapnak új törvényszéki, illetve járásbíróági fogházépületeket: Arad, Brassó, Gyula, Kolozsvár, Miskolcz, Újvidék, Zilah, Buziás, Dunaföldvár, Esztergom, Hódmezővásárhely, Jászapati, Kisujszállás, Nagybánya, Szamosújvár és Vác. Javítóintézetet: Kassa.

Figyelemreméltó végül a költségvetés indoklásának az a része, mely a bírósági helyiségek és felszerelések szegényes állapotról szól és e bajok gyökereit orvoslását máris tekintélyes összegekkel helyezi kilátásba.

A gyors táviratozás találmányának értéke.

Gyakorlati szempontból még eddig egy lap sem szólt az új találmány értékéhez. Erről szól most az alábbi közlemény:

A Pollák—Virág-távírókészülékről, melyet az összes hazai lapok annyira feldicsérték, becses lapjában kérdést intéz: vajon lesz-e ennek a távirászatban gyakorlati haszna?

A feltalált távírókészüléket természetesen én is csak a lapok után ismerem és ezek után is azt mondhatom, hogy gyakorlatban alkalmazva nem lesz.

A lyugatott — perforirozott — papírszalagnak a mostaninál vastagabbnak kell lenni, mert a jelenlegi a gép össze-vissza szaggatná.

A táviratok szövegének kilyuggatásához mindenesetre megfelelő lyuggasztókészülékek kell, hogy álljanak rendelkezésre, miután a csakis Morse-féle jelek nem ugy, mint most: vízszintesen, hanem függőlegesen történnek.

E készülékek kezelésére betanult, nagyszámú személyezt kell; egy oly nagy hivatalnál, mint a kolozsvári, még egyszer annyit.

Tehát ugy a feladó, valamint a leadó hivataloknál kettőztetett munkaerő kell, az előbbinál a készülékek kezeléséhez, a papírszalag lyuggatásához, ellenőrzéséhez, az utóbbinál a merítéshez és a már megérkezett táviratok szövegének lemásolásához. A munkaerőnek egyenlő arányban kell állani a gyorsasággal.

Más írásjeleket, mint a latin betűket, a nemzetközi egyezmény nem fogad el.

Az új készüléknél 3 féle áram és több delej működik, ezek igen érzékenyek a külső beellenállások logyözésére, s ha a vezetőken műszaki akadályok — leveztetés, érintkezés — állanak be, a levelezés szünetelni fog s ekkor nincs más mód hátra, mint a Morse- vagy Hughes-féle gépeken lebonyolítani. A szomszédos forgalomnak a jelenlegi Morse-féle rendszer teljesen megfelel, és ma már a Siemens-féle átalakítással ki van próbálva.

Nagyobb — nemzetközi — országos forgalomnál minden államban a Hughes-féle géprendszer van elfogadva. Ezt a remek találmányt nem sikerült, de nem is fogják egyhamar mással pótolni, még a Marconi találmánya sem.

Kolozsvár—Budapest között (az ország elsőrendű vezetői közé számítva) az egyszerű (szimplex, mert van működésben duplex, quadruplex) Hughes-féle gép működik, mely óránként 60—80 drb. táviratot 1000—1500 szóval, naponta 5—600 táviratot 8—10,000 szóval dolgozik fel, igaz, hogy csak egytized gyorsasággal, de biztosan, mert míg az új találmánynál lyuggatás közben könnyen lehet tévedni, pontok és vonások felcserélése által érthetetlen szavakat kapunk s kijavítása már nehezen megy, éppen nem is eszközölhető, a Hughes-gépnél ez teljesen ki van zárva s ha ritkán előfordul is, a feladó írásmódjának tulajdonitónak.

Nagyobb levelezésnél 2. s 3-ik Hughes-gép is üzembe vehető s többször megtörtént, hogy Kolozsvár—Budapest között 30—40000 szó is lebonyolított.

Azután a Hughes gép előnye, hogy az ellen állásokat könnyebben legyőzi s a közönségre nézve is mily nagy előny, hogy nyomtatott, tehát érthető betűket, szavakat olvashat, míg az új találmány útján hevenyében, gyorsan leirt írásk közt, bizony kevés lesz a diplomatikus szépirod.

Tudományos szempontból, villanyos-delegességi tanulmányozására mindenesetre értékel bir, jelenleg a miniszteriumban kísérleteznek vele, de valószínűleg ez is oda kerül, mint sok más e nemű találmány, — a távirda muzeumban.

Kolozsvárt, 1899. okt. 21-én.

Perédi Lajos,
m. k. posta-táv. főtiszt.

Sajtó per.

Kolozsvár, okt. 23.

Harmincz éves mult győtrő viszálykodásainak utolsó jelenetei fognak feltárulni most, a kolozsvári kir. törvényszék, mint sajtó bíróság előtt. Szabó Samu kolozsvári tanár és Kovács Gyula Nagy-Enyed város polgármestere a felperesek, a Magyar Polgár szerkesztője Ajtai K. Albert s az inkriminált cikkek általa megnevezett szerzője Szász Károly, Szász Domokos már elhunyt püspök fia az alperesek. A tárgy ezúttal három lapos cikket körül forog, a melyek a „M. P.”-ban jelentek meg. E cikkek 1898. év első felében Szabó Sámuel és Kovács Gyulát sikkasztással, iratok eltüntetésével stb. vádolták és gyanúsították.

E vádak, gyanúsítások és rágalmak története a messze multba vezet vissza. Egy negyed század előtt Szász Domokos püspök egyszerű kolozsvári ev. ref. pap volt. Mint ilyen egyházkerületi főjegyző és később püspök óhajtott lenni. A nagy-enyedi ev. ref. teológiát is szeretete volna alapítványaival Kolozsvárra áthozni.

Az ezekhez vezető utban ő egy akadályt látott a már néhai Kovács Ödön dr. személyében. Kovács Ödön teológiai tanár volt Nagy-Enyeden. Éles elméjű, fenkölt gondolkodású, egyházat szerető, s annak elővittele érdekében gyakorlatilag tenni sokat tudó puritán jellemű férfi. Ez volt a Szász Domokos ellenfele.

Kovács Ödön szellemének kiválóságával, jellemének szilárdságával oly erősen volt vértetve, hogy őt ha valaki megakartá volna támadni, önmagát sebesítette volna meg. Ezt Szász Domokos jól tudta.

Am az enyedi teológia vagyon kezelésénél volt Kovács Ödönnek az öccse Kovács Gyula és sógora Szabó Ferencz, a Szabó Samu édes testvére.

Ezek rendre vizsgálat alá kerültek, elismervény mellett beadott számadásai, könyveik eltűntek, hivatalukból vizsgálat, kihallgatás nélkül elmozdítottak, szóval a testvér és sógor utján tétetett lehetetlenné a Kovács Ödön előhaladását.

Hogy ki volt ebben a mozgató; mely tényezők folytak be; mi derült ki: arról a tárgyalás folyamán sok szó lesz. Ennek nem akarunk elejébe vágni, az eredményt azonban közölni fogjuk.

Ez alkalommal szorososan a per tárgyára térünk rá s ismertetjük a törvényszéknek előterjesztett ama vádpontokat, a melyek alapján a kolozsvári kir. törvényszék rágalmazás és becsület sértés ezimen Szász Károlyt vád alá helyezte s az esküdszéki tárgyalást a mai napra kitűzte.

A vádatokat szerint a Szabó Sámuel nyug. tanár és Kovács Gyula nagyenyedi polgármester ellen megjelent közlemények következő kitételei miatt adatott be a kereset:

A Kolozsvár című napilapnak 1898 évi márczius 12-én megjelent cikkében a következő inkriminált tételek foglaltaknak:

„Kiderült, hogy a rágalmozó cikkeknek közvetlen s közvetett forrása, Szabó Sámuel kolozsvári kálvinista tanár, ki már évtizedek óta engesztelhetetlen gyűlölettel van eltelve, főleg azon időtől kezdve, midőn az enyedi kollegiumnál előfordult vissza-

élések, a botrányos vagyon kezelése, melyek a kollegiumnak nagy károsodását idézték elő, arra indították volt az gazgató tanácsot és kerületi közgyűlést, hogy állásukból elmozdította a vagyon kezelőket, kiknek egyike Szabó Sámuelnek édes testvére volt s többi tagjai is vele, részben rokonsági összeköttetésben állottak, részben materiális érdekek szálai is fűzték őket egymáshoz.

A folyamatba indított keresetnek: nem lehetett óhajtott sikere, mert a kollegium vagyonát feltüntető összes okmányok el lettek sikkasztva s a beavatottak tudják, hogy kit terhel a tolvajásgért a gyanu... Szabó Sámuel illetékes egyházi fegyelmi bírósága felelősségre vonta a közlött cikkekért.”

E közlemény megjelenése miatt a felelős szerkesztő, valamint az ismeretlen szerző ellen keresetet adott be Szabó Sámuel a maga és néhai testvére Szabó Ferencz nevében, valamint Kovács Gyula is.

A Magyar Polgár 1898. április 9-én megjelent 12. számában „Kálvinista bank” czimmel egy névtelen cikk jelent meg. Ennek passzusában a következő tétel foglaltatik.

„Erről Szabó Samu ur mit sem akar tudni, mint ha csak a Kolozsvárnak az a közlelbi cikke volna, a mely őt súlyos váddal illette, de a melyet igen csendesen dugott zsebre.”

Erre Szabó Samu újabb beadványában, a kir. törvényszék előtt a következőket mondja:

„Ezen kitétel reám nézve rágalmazást és becsületsértést tartalmaz.

Ugyan is, a „Kolozsvár”-nak márczius 12-iki 89. számában az „Ellenzék és a Kálvinisták” czim alatt megjelent cikkben egyéb rágalmozó és becsületsértő állítások között az a kitétel is foglaltatik, hogy a nagy-enyedi ev. ref. collegium vagyonát feltüntető összes okmányok el lettek sikkasztva s a beavatottak tudják, hogy kit terhel a tolvajásgért a gyanu...!

A midőn tehát a „Magyar Polgár” most idézett cikke engem jelöl meg olyan gyanánt, a ki a „Kolozsvár”-ban súlyos váddal lettem illette, a nélkül, hogy ezért a megtorlás utját igénybe vettem volna, akkor egyenesen engem jelöl amaz, állítólagos lopás tettese gyanánt.

Ennek folytán arra kéri a kir. törvényszéket, hogy a felelős-szerkesztőjét, Ajtai K. Albert szerk. nyomda tulajdonost rágalmazás, becsületsértés a köteles gondosság és figyelem elmulasztása miatt, vád alá helyezze, az ismeretlen s a vizsgálat során kikutatandó szerzővel együtt. Arra is kéri a vádló a kir. törvényszéket, hogy e két perben a tárgyalás együtt tartassék meg.”

A törvényszék ezek alapján a tárgyalást, a mai napra kitűzte s az reggel 8 órakor vette kezdetét.

A tárgyalás kezdete az esküdtek összegyűjtése miatt d. e. 10 óra 10 perczig elhúzódott.

Ekkor az elnök megnyitván a gyűlést jelentette, hogy Fekete Nagy Béla érdekeltiséget jelentett be. Felmentetett.

Kuncz Igazgató 25 frt büntetésre ítéltetett elmaradás miatt.

Elnök ezután felolvassa a megidézett esküdtek névsorát. Konstatálja, hogy mind a 36-on jelen vannak.

A kir. törvényszék így alakult meg: Reinhold Arthur elnök, Isekutz Viktor, Cs. Endes Miklós szavazó bírák.

Szabó Samu és Kovács Gyula panaszosok ügyvédje dr. Tutsek Sándor.

Dr. Szász Károly védője Deák Albert, Ajtai K. Albert védője Gáspár Menyhárt dr. Jegyző: Pap Romulus és dr. Csányi.

A sorsolást megkezdve, felek mindkét részről éltek a visszavétési joggal.

Tizenkét rendes és két pótesküdt választását mondja ki a törvényszék. Rendes esküdtek lettek: Simonffy István, ifj. Böhm Mihály, dr. Lukács Adolf, Péterffy Zsigmond, dr. Veress Lajos, dr. Moldován Gergely, Bernáth Albert, Totzauer Ödön, Csernyánszky Lajos, Sipos Kálmán, Csizsár Gyula és dr. Márky Sándor; pótesküdték: Kató József és Biasini Sándor.

Az esküdszék megalakítása ellen felek észrevételét nem tettek; ennél fogva az esküdteteket a kir. törvényszék megeskette.

Ezzel a tárgyalás kezdetét vévén, elnök felolvassa a tanuk neveit. Tanuk: Bartha Miklós és Magyar Mihály. Zeyk Dániel nem jelent meg. Kihallgatásáról el is álltak a felek. Bartha Zsigmond, Orbay Lajos pénztáros, Gáspár János, Müller Mihály, Zeyk József báró és Tisza László személyesen jelen vannak.

Elnök felszólítja a tanukat, hogy kihallgatásukig a mellékteremben tartózkodjanak.

Elnök ezután felolvastatja a Szabó Samu és Kovács Gyula által beadott vádleveleket. E vádlevelekben az inkriminált passzusokat fentebb ismertetvén, megemlítjük, hogy a cikkek szerzőjeül Szász Károly biztosítási hivatalnok jelentetett be.

Szász Károly vádlott előadja, hogy az ev. ref. egyház közéletében sok ideig vezérférfi volt az ő édes atya. Eze szemben egy párt állott, a mely párt ereje, hatása, talaja ugy fogyott, a mint édes atyja népszerűsége emelkedett.

Ő atya pártjában küzdött tiszta meggyőződéséből. Undorral gondolt azokra a támadásokra, a melyekkel atyját illették.

Legjobb meggyőződése szerint jelenti ki, hogy ő Szabó Sámuel nyugalmazott tanárt, egykori professzort magánbecsületében nem kívánta sérteni és nem is sértette.

Pusztán közéleti tevékenységét tette szigorú bírálat alá.

Ő neki Szabó Sámuel magánbecsülete ellen kifogása nem volt.

Ha Szabó Sámuel lelkiismeretében kijelenti, hogy édes atyja magánbecsületét sérteni nem kívánta az esetben ő is az inkriminált közleményt visszavonja és a közlemény megjelenése felett sajnálkozását fejezi ki.

Kovács Gyula vádjára megjegyzi, hogy e vádló neki jó barátja. Az ő cikkeiben Kovács sem névleg, sem közvetve megemlítve nincs. Kovácsot tehát nem sértette.

Dr. Tutsek Sándor, a vádlók ügyvédje, konstatálja, hogy vádlott csak abban az esetben teszi a jóvátételre irányuló ajánlatot, ha megbízi Szász Domokos ellen felhozottakat visszavonják. Ennél fogva megbízi panaszát fenn tartja.

Fenn tartja, mert az inkriminált kifejezésekben arról van szó, hogy vádlók loptak, csaltak, sikkasztottak. E vádaknak súlyát nem lehet elenyészetté tenni ily kijelentésekkel.

Douglas gyöngéden. Nina, nincs mitől félnie. Nem hiszem, hogy az a gazember valaha a szomszédságomban merészeljen jönni.

Nina kámbultan emelte fel magát a Douglas válláról, mialatt nyugvó helyének a gondolatára arcába szökött a vér; de még nem tudott beszélni. És Douglas bánatos gyöngédséggel nézett le reá, amint az könyvei visszatartásával küzdött.

— Szegény gyermek! — mondá; aztán lágyabb hangon — nagyon kellemetlen helyzetben volt; de Nina, most már nincs oka félni és nem engedem el a szemem elől, míg otthon biztonságban nem tudom.

— Köszönöm, válaszolá Nina idegesen. Esztelenység volt tőlem elajulni, de nagyon meg voltam ijedve!

— Nem esuda! És most van ereje haza gyalogolni, vagy feltegyem Nora Creinára? Iovam örülni fog azon megtiszteltetésnek, hogy magát haza vigye, kérdé vidám hangon, igyekezve a leányt megnyugtanni.

De Nina visszaretent az ajánlatától.

— Oh nem, nem ülök fel a lóra, nem tehetem! válaszolá remélve. Stafford ezredes, már nincs semmi bajom és nagyon jól tudok járni.

— Jól van; nem erőltetem; Nina, maga mindig gyáva kis leány volt és félt a lovaktól.

Ezt mondva, a leány kezét a karjába vonta és a Nora Creina gyeplőjét a másik karjára csuszlatva, lassan ment előre, lépteit a Nina lépteivel alkalmazva, melyek még nagyon ingadozó és gyengék voltak.

Néhány perczig hallgattak, mert az eljárás különösége és az utóbbi jelenet izgalma Ninát elnémitotta, míg Stafford a saját gondolataival volt elfoglalva és csak hébe hoba nézett az oldala mellett levő szép arezra.

Ő bírói ítéleteket, igazgató tanácsi határozatot kíván ismertetni, hogy élő és elhalt embereknek a becsülete tisztázassék.

Ő beigazolni kívánja, hogy vádló az iratokat nem lopta, habár egyenesen gyanúsítva van ezzel.

Világosságot kíván deríteni ez ügyben és azért a vádat fenn tartja.

Deák Albert védő: Semmi kifogása nincs az ellen, ha a vád fenn tartatik, azt azonban jelzi, hogy a cikkben foglalt inkriminált passzusokra nézve minden felvilágosítást szívesen vesz, azonban az egyházi pénzkezelés ügye ide huzakodása ellen tiltakozik s ez érdekében a törvényszék védelmét is kéri.

Felolvassák ezután szövegét a M. P.-ban megjelent, inkriminált passzusokat tartalmazó közleményeket. A kihallgatás rendjén Szász Károly vallja, hogy ő kolozsvári születésű, 36 éves, ev. ref. vallású, büntetve nem volt, a felelősséget elvállalja az inkriminált cikkekért.

Ajtai K. Albert, a M. Polgár szerkesztője, kolozsvári születésű, 61 éves, r. k., büntetve nem volt, a felelősséget a közleményért nem vállalja el. A köteles gondosság és figyelem elmulasztásáért a felelősséget azonban elvállalja.

Dr. Tutsek Sándor szólal fel ezután.

Három irányba kéri a figyelmet kiterjeszteni, kéri Bartha Miklóst kihallgatni arra, hogy a „M—g” után az Erdélyi Híradóban megjelent cikket, melyre hivatkozással történik, ki írta?

Szabó Sámuel írta-e? Ha nem ő írta, ki írta?

A „M—g.”-ben megjelent, a Merkur püspöke című cikket ki írta?

Kéri továbbá Bartha Miklóst megkérdeni, hogy tudomása szerint Szabó Samu tanárt az egyház ügyei körül minő intenció vezette?

Deák Albert védő rá mutat, hogy az inkriminált közlemények előtt megjelent s Szabó Samunak tulajdonított cikkek írójának bizonyítása ma nehéz dolog.

Bartha Miklós képviselő kihallgatását a kir. törvényszék elrendeli.

Bartha Miklós Udvarhely megye Rugonfalva születésű ref. vallású, tanut a törvényszék megesketi.

Elnök: Az a kérdés tétetik fel, hogy az „Erdélyi Híradóban” megjelent közleményt, melynek „Felhívás” a címe, Szabó Samu írta-e?

Bartha nem tudja biztosan, hogy ugyan az a közlemény-e ez, mely a „M—g”-ben megjelent.

Ha ugyanazonos szövegű, akkor felvilágosítást adhat, mert a M—g-ba ő adta le e közleményt s foglalkozik ez az ev. ref. egyházkerület vagyon ügyeivel.

Tutsek: Méltóztatott-e képviselő ur látni az „Ellenzék”-ben is ugyan ezt a cikket? Tanu: Nem. En a „Magyarország” száma-ra adtam le. Az időben nem tartozkodtam Kolozsvárt, nem kísérhettem figyelemmel az erdélyi lapokat. Az Erdélyi Híradóban megjelent közleményt átolvasva, Bartha kijelenti, hogy az azonos című és tartalma, a M—g-ban megjelent „Felhívás” című cikkek.

A feltett kérdésekre kijelenti, hogy azt nem Szabó Samu írta, hogy kiírta, erre felvilágosítást nem adhat.

— Hogy tudjam önnek megköszönni? mondá végre a fiatal leány, midőn a csendesség nyomásztól kezdett lenni. Mily szerencse, hogy épen akkor jelent meg a helyszínen!

— Egnél több okért nagyon örülök, hogy véletlenül oda érkeztem és Douglas mosolygott.

Nina, én már régóta kívántam magával beszélni, hogy mindent megkérdezzek saját magáról. Mondja meg nekem őszintén, hogy boldog-e Talboyéknál?

— Mindenki nagyon szíves hozzám, — válaszolá Nina szelíden. Nagyon boldognak kellene lennem.

— És az?

Nina nem válaszolt és Douglas türelmetlenül sóhajtott, e hangra Nina sietett azt mondani:

— Stafford ezredes, én elégedett vagyok.

Őn tudja, hogy a „boldog” szónak nagyon szélesen kiterjedő jelentése van.

— Maga nem kérdezi, ha vajjon én boldog vagyok-e? — jegyzi meg Douglas.

— De az, vagy nem? — kérdi a leány, tekintetét egy pillanatra felemelve.

— Oh, nagyon boldog! — volt a válasz, keserű nevetéssel — a milyen boldog egy olyan férfi lehet, kinek a felesége nem feleség és az otthona nem otthon!

— Oh, Stafford Ezredes!

Nina nem gondolja, hogy nagyon boldognak látszom? — kérdé nevetve.

A leány szomorúan emelte fel szemét a felibe hajló szenvedéstől megviselt arezra.

— Nos? — kérdé türelmetlenül, a mint Nina hallgatva vette le róla a szemét.

— Talán a saját hibája — mondá szelíden.

Isekutz: az irány megegyezik-e a két cikkeknek? Bartha Miklós erre nem nyilatkozik.

Tutsek a tanuhoz: A képviselő ur tudja-e, hogy M—g-ban a „Merkur püspöke” című közleményt ki írta?

Bartha: Én magam is kíváncsi voltam, hogy ki írta s tudtom, felelősségem, beleszólásom nélkül ki foglalkozik a lapnál az ev. ref. egyház kérdésével. Azért én Inczedy László szerkesztőt megkérdeztem. Kijelentette, hogy ő írta.

Ő állandóan figyelemmel kísérte az erdélyi lapokban megjelent dolgokat, mint ref. ember.

Lukács Adolf esküdt:

Kitől kapta Inczedy az információkat?

Bartha Miklós: A lapokból gyűjtötte össze.

Tutsek: Van-e a képviselő urnak tudomása arról, hogy ki volt az, a ki kideríteni törekedett, hogy a vagyon kezelés miként történik és mely intenció vezette Szabó Samu tanárt, midőn az egyház vagyoni ügyeivel foglalkozott?

Bartha Miklós: Ha jól utána gondol, hogy ő 20 év óta foglalkozik az ev. ref. egyház ügyeivel, publicistikai és más tekintetben, rá jön, hogy ő neki kezdet óta Szabó Samu tudott felvilágosítást adni arról, hogy melyik alap mire költetik el?

Ő minden kérdésben Szabó Samuhoz fordult és tőle mindig alapos felvilágosítást nyert. De Szabó Samu nem csak neki, hanem mind azoknak, a kik nem voltak a kezeléssel melegegedve, pontos felvilágosítást tudott adni.

Hogy Szabó Samu tanárt minő intenció vezette az egyház érdekének különös figyelembe vételére, arra nézve kijelenti, hogy ő nem tapasztalta azt, hogy Szabó Sámuel valaha cselekedeteiben személyes indokok vezették volna.

Ezután elmondja az egyházban felmerült állapotokat.

Deák Albert dr. tiltakozik Bartha fejtegetései ellen, kéri a szót tőle megvonni.

Elnök: Kéri a tanut felvilágosításának folytatását.

Bartha Miklós az elnöknek köszönettel tartozik, hogy illetéktelen ember felbeszárkítását beállította.

Ő a dologra tartózkodónak véli azt, amit elmondani kíván. Előadja, hogy az egyház autonómiaja olyan csorbát szenvedett, hogy évről-évre az egyházkerületi közgyűlés elé számadást beterjesztöni vonakodtak. Ő számtalanszor kérte az illetékes köröket arra, hogy a számadásokat terjesszék a közgyűlés elé.

Néha megígérték, hogy megteszik, de számadást mégsem adtak. Néha megsem ígérték.

A számadások helyett Szász Domokos püspök felajánlotta, hogy minden közgyűlési tagnak betekintést enged a számadásokba.

Ő 1896. tavaszán elment a pénztárba megvizsgálni a helyzetet, Herepei nagy-enyedi birtokos társaságában.

A számvévo megtagadta a számadások előmutatását.

Még egy tisztviselő volt ott és az is megtagadta. Fkkor véletlenül bejött a püspök. Ő a mint az óhajtsárol értesült, azonnal rendelkezett a számadások előmutatása iránt.

— A saját hibám! — kiáltá Douglas keserűen. Nina, magának nincs igaza. Egykor elég örült voltam a maga érzelmeihez fordulni és kért, hogy legyünk közelebb állók egymáshoz, de maga gunyosan nevette le ezt az eszmét. Oh, igen, én nagyon boldog vagyok, — Nina én szerencsés ember vagyok!

Nevetéssel végezte be a szavait és az a nevetés halálhangként érinté a Nina szívét, ismét hallgatva mentek egymás mellett.

— Nina, elvégre is magának igaza volt, — mondá néhány percz múlva Douglas. En egy tökéletesen teremtés vagyok. És soha sem tudtam volna magát boldoggá tenni.

— Hallgasson — oh, hallgasson! — kérlelé Nina. Ilyen szavakat nem szabad a maga ajkáról hallanom.

— Nem? — talán beszennyezik a maga tiszta ártatlanságát? — válaszolá Douglas keserű nevetéssel. Milyen asszonyhoz illő beszéd és cselekedet — mindig készen vagyok, hogy a férfit a végrőljárásba kergessék és aztán az igazságságosság pedesztáljára helyezték magukat!

Nina egy pillanatra néma kéréssel emelte rá a szeméit és az ő körül szemrehányó tekintete alatt, a Stafford Ezredes pillanatnyi keserűsége elenyészett.

— Nina, bocsássam meg! — Elvégre is, az nem a maga hibája volt. Maga engem a kötelesség félreértett érzetéből utasított el; de én — mert akkor olyan voltam, mint egy örült — lehetetlenné tettem, hogy magát e kérdés megítélésében a részemre megnyerjem.

Ninát hideg borzongás járta át a vörös köpenyge alatt, próbálta kezét elvonni az övéből, de Douglas nem engedte.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZÁJA.

1899. Október 24.

E. Kovács Gyula.

Segesvári csatában
Szól az ima, szál az ének.
A magyar ször lángja lobban:
Magyarország áldoz ottan
Petőfi nagy szellemének.

Költő-színészé ajkán csendül,
Mit az ország szíve érez.
Lelke beszél, nem a hangja,
A színpad is hősök hantja...
Mélto e nagy szerepéhez.

És a mikor végső szaván
Felhangzik a zúgó éljen,
A napsugár agyába kop...
Petőfi is sírva fakad
S átöleli fenn az égben...

Fülei Sz. Lajos.

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

XI.

(Folytatás.)

(25)

— Nagyon sajnálom — rebegte, én segítenék magán, de az erszényemet otthon felejtettem.

— Higgye, a ki akarja, mondá a csavargó durva nevetéssel. Az emberek több-

XII.

— Jobban van? — kérdé Stafford

Hirdetések.

5887—1899 szám.

1022. 1—1.

Faeladási hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. erdőgazgatóság kerületéhez tartozó laposnyai erdőgondnokságban (Görgényi uradalom) az „A” üzemosztály IV. vágássorozat 82. számú osztályán — mintegy 1622 hold kiterjedésű vágásterületen — található és az alábbi részletezés szerint kimutatott faanyagának három részletben két évi kihasználás mellett főtönvaló eladása céljából **1899 évi december hó 6-án d. e. 11 órakor** Kolozsvárt az erdőgazgatóság hivatalos helyiségében nyilvános árverés fog tartatni.

A vágás száma	Kiterjedése kath. hold	Összes fakészlet		Műszerfa m3	Kikiáltási ár		Bánatpénz	
		Holdankénti egészben m3			korona	fillér	korona	fillér
I.	64.2	168	10.786	4854	10.000	—	1000	—
II.	51.4	211	10.845	4880	10.000	—	1000	—
III.	46.6	195	9.087	4089	9.000	—	900	—
Összesen	162.1	—	30.718	13.823	29.000	—	2900	—

Az ajánlat lehet szóbeli vagy írásbeli s az egyes részletekre külön-külön adandó be.

Az árverési általános és a részletes szerződési feltételek 1899 évi november hó 1-től kezdve a földmívelésügyi m. kir. miniszterium erdészeti főosztályában, a kolozsvári erdőgazgatóságnál és a laposnyai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órákban megtekinthetők, az ajánlathoz való csatolás végett szükséges nyomtatványok ugyanott megszerezhetők s ugyanakkor az ajánlatok helyes szerkesztése és a bánatpénz letételére nézve is felvilágosítás adatik.

Oly ajánlatok, a melyekben a megállapított feltételektől eltérő kikötések foglaltatnak — avagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1899 évi október hó 21-én.

M. kir. erdőgazgatóság.

Sz. 6892—899. tkv.

1024. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Somodi István ügyvéd mint vagyonbukott Rácz Lajos csődtömeggondnokának kérése kolozsvári kir. Törvényszék mint csődbírósnak 7192—99 számú végrehajtási árverést elrendelte a kolozsvár-városi kir. járásbírósnak területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő és a kolozsvári 59. telekjében A + 1. sz. a. vagyonbukott kereskedő Rácz Lajos csődtömege nevével felvett 3455. brsz. házastelekre 1054 forint becsértékben — mint ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899. évi november hó 15. napján d. e. 10 órakor** ezen kir. Törvényszék 14. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el adatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100/0-át bánatpénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt ovadéktételes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. Törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvárt, 1899. jul. hó 29. napján.

Csiszér Károly
kir. tszéki bíró.

Sz. 1076—99.

1023. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. Törvényszék 1897. évi 7826 számú végzése következtében Sipos Gábor ügyvéd által képviselt kolozsvári kereskedelmi bank javára Szongott Gerő kolozsvári lakos ellen 42 forint 80 kr. s jár. erejéig 1899. évi október hó 12-én fogatott ki kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1048 forintba becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbírósnak 1899. évi V. II. 6327 számú végzése folytán 35 forint 01 kr. hátr. tőke-követelés, ennek 1899 évi április hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 17 forint 28 kr-ban bíróilag már megállapított költségei erejéig Kolozsvárt, Külmagyar-utca 5. szám alatt leendő eszközölésére **1899. évi október hó 26-ik napjának délután 3 órája** határidőül kitűzték — és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi október hó 12. napján.

Dupschek Ignác,
kir. bír. végrehajtó.

„ORIENT”

kávéház, étterem- és szálloda

Nagy-utca 6. sz., Nagyhíd-utca 7. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy Nagy-utca 6. sz., és Nagyhíd-utca 7. sz. alatt levő kávéházamat, szállodámat és éttermemet „ORIENT” névvel megnyitottam és azt házilag kezelve a n. é. közönség rendelkezésére bocsátottam.

Mérsékelt szobák! Kíváló magyar konyha! Pontos kiszolgálás.

Valódi és tiszta erdélyi borok, gázvilágítással ellátott tekepálya (nyári és téli mulatóhely.) Ujjonnan berendezett szobák 50 krtól 1 ft 40 krig.

Olasz havi étkezése előfizetések elfogadhatók.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, tisztelettel
920. 9—26.

A HÁZTULAJDONOS.

A NAGY KRACH!!

New-York és Londonban nem kímélték meg az európai szárazföldet sem és azért egy nagy ezüstárúgyár indítatva érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En felvagyok hatalmasra ezen megbízást teljesíteni, miért is csupán **6 frt 60 kr-t** küldöm a következő tárgyakat:

- 6 darab finomabb asztali kést, val. angol pengével,
- 6 darab amerikai szab. ezüst villát, egy drbból,
- 6 darab amerikai szab. ezüst evőkanalat,
- 12 darab amerikai szab. ezüst kávéskanalat,
- 1 darab amerikai szab. ezüst levesmerőt,
- 1 darab amerikai szab. ezüst tejmerőt,
- 2 darab amerikai szab. ezüst tojás-serleget,
- 6 darab angol Viktória-tálczát,
- 2 darab igen hatásos gyertyatartót,
- 1 darab teaszűrőt,
- 1 darab finom csukorszórót,

44 darab összesen csak **6 frt 60 kr.**

Ezen 44 tárgy előbb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Hozzá tisztító por 10 kr. Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehér fém, mely ezüst színt 25 esztendőig is megtartja, a miért jótállók. Annak bizonyosságául, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magamat bárkinek, kinek az áru nem tetszik a pénzt visszaadni. Senki se mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

nász- és alkalmi ajándék,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyedül csak

HIRSCHBERG A-nál

a szabadalmazott amerikai ezüstárúgyár kiviteli áruházában kapható

Bécs, II., Rembrandt-strasse 19/K. Telefon 7114.

Szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előzetes beutalása ellenében.

Valódi csak az oldalt látható védjegygyel (egészségi fém.)

Kivonat az elismerő levelek ezreiből:

Megkaptam a küldeményt és megvagyok elégedve, kérek újból egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért. — Kolozsvár, Bánffy báróné.

A küldeményt megkaptam, nagyon megfellel, Gaad, 1898 szept. Chotek-G. C. grné.

A készletet megkaptam, igen megvagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. — Budapest, I. Fő-utca 7. Paikerl Alois dr. cs. és kir. katona-orvos stb. stb.

Mindenütt dícsérik a híres
MACHLEID-féle
kecskeméti
arckenőcsöt,
mely rövid használat után minden azeplőt, májfoltot, himlőhelyet, porcseneseket és egyéb keillosmellen károsakat biztosan elmulaszt. Az arc szép, fiatal, kellemes. Ide színt nyer tőle, a napbarnítástól megóvja. Kíváló hatása már néhány nap múlva észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkedvelje. Hatása a kecskeméti növény-szapjannal oly meglepő és elismert, melyet a téren szépitő-szer még el nem ért és fölül nem múlt. Egyik fő tulajdonsága, hogy ártalmatlan utóhatása sohasem lesz. Egy tégely ára használati utasítással 50 kr. Kapható:
Hajnal-szesz.
Biztosan meggyógyít minden fájdat, így köcsvény, reuma, csontfájdalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hátfájás ellen a legbiztosabban ható gyógyszer. Még míg volt eszed rá, hogy számos sikertelennül használt szeret után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elnyomorodott beteg köszöni már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr. Kapható:
Farkas Ignác
„Mátyás király” című gyógyszerárúháza Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszerárúházaiban.
Főraktár Török József gyógyszerárúháza Budapest.

170. 3—10.

ÉDES MUST

FLÓRA GYULA

fűszerüzletében Kolozsvárt, Széchenyi-téren
egy liter 32 kr.

1025. 1—1.

ELADÓ

200---300 hectoliter olasz rizling
must és 100 m.-mázsa finom kézzel
szedett nemesfaj alma.

Betegh Sándor

998. 2—3.

posta és vasutállomás Mező-Szengyel.

BINDER BÉLA

épület és mulakatos Kolozsvárt, belközép-utca 38. sz.

Készít épület és műmunkákat, u. m.: vaskapuk, egyszerű és díszes kiviteltben, sűrűcsatozatok, takaréktűzhelyeket, mindennemű épület-díszítéseket és szobamunkákat. Készít továbbá tűzmentes vasszekrényeket bármilyen nagyságban, valamint elfogad mindennemű vasszekrény javítást. Ugy helybeli, mint vidéki megbízásokat vagy megrendeléseket elfogad és biztosítja a n. érd. közönséget pontos, jutányos és szolid munkárol.

Műhelyek: London-utca 13. sz. saját ház és Belközép-utca 53. sz. Boskovics ház. 963. 5—12.

ELADÓ!

Mindennemű butor, disznóvénnyek, egy Meidinger kályha.

Értekezhetni Rákóczy-ut (Borjuml) 1. szám.

1014. 3—3

800. 9—00.

Az őszi idényre

a legjobb gyártmányu férfi- női és gyermekcipők, férfi- és fiu kalapok, sapkák, fehérneműek, esőernyők, téli alsók, harisnyák és minden e szakbavágó cikkek nagy választékban és jutányos ár mellett kaphatók

Sipos testvérek

czipő és uri divat áruházában Kolozsvárt, Belmagyar-utca 3. szám.

Torna- és sárczipők! Nyakkendő ujdonságok!

